

**Markaziy Osiyo davlatlari o'rtasidagi iqtisodiy integratsiyaning
jadallashuvi va bojxona tizimi modernizatsiyasi: Toshkentdagi VII
Maslahatlashuv uchrashuvi tahlili**

Shoimqulov Raxmonqul Ulug'murotovich

Bojxona qo'mitasining Bojxona instituti

Ilmiy markazi bosh inspektori,

Toshkent shahar, O'zbekiston

raxmonqul_shoimqulov@mail.ru

Annotatsiya: Maqolada Toshkentda bo'lib o'tgan Markaziy Osiyo davlatlari rahbarlarining VII Maslahatlashuv uchrashuvi natijalari, mintaqaviy integratsiya va iqtisodiy hamkorlikning yangi bosqichi tahlil qilinadi. Bojxona tizimini modernizatsiya qilish, savdo-logistika infratuzilmasini rivojlantirish va raqamli texnologiyalarni joriy etish mintaqaning global iqtisodiy rolini kuchaytirishga xizmat qilmoqda.

Kalit so'zlar: Markaziy Osiyo, mintaqaviy integratsiya, iqtisodiy hamkorlik, bojxona tizimi, savdo-logistika.

**Ускорение экономической интеграции стран Центральной Азии
и модернизация таможенной системы: анализ VII Совещательного
заседания в Ташкенте**

Шоимкулов Рахмонкул Улугмуратович

Главный инспектор Научного центра

Таможенного института Таможенного комитета,

г. Ташкент, Узбекистан

raxmonqul_shoimqulov@mail.ru

Аннотация: В статье анализируются результаты VII Совещательного заседания глав государств Центральной Азии, прошедшего в Ташкенте, а также новый этап региональной интеграции и экономического сотрудничества. Модернизация таможенной системы, развитие транспортно-логистической инфраструктуры и внедрение цифровых технологий способствуют укреплению роли региона в глобальной экономике.

Ключевые слова: Центральная Азия, региональная интеграция, экономическое сотрудничество, таможенная система, торгово-логистическая инфраструктура.

Toshkent shahrida o'tkazilgan Markaziy Osiyo davlatlari rahbarlarining VII Maslahatlashuv uchrashuvi mintaqaviy hamkorlikning yangi bosqichini boshlab berdi. Sammit davomida iqtisodiy integratsiya, savdo-logistika, transport, xavfsizlik va barqaror rivojlanish bo'yicha kompleks yondashuv shakllantirildi. Ushbu jarayon Markaziy Osiyoning global iqtisodiy tizimdagi rolini mustahkamlashga xizmat qiladigan strategik qarashlarni mujassam etdi.

Prezident tomonidan "Markaziy Osiyo yangi davr ostonasida" maqolasida ta'kidlanganidek, mintaqada o'zaro ishonch, birdamlik va yaxshi qo'shnichilik tamoyillari yangi sifat bosqichiga ko'tarilmoqda. Uzoq yillar davom etgan chegaraviy masalalarning to'liq hal etilishi mintaqaviy hamkorlikning mustahkamlanishiga olib kelib, davlatlar o'rtasidagi integratsiyani amaliy jihatdan kuchaytiruvchi omilga aylandi.

Sammit davomida savdo jarayonlarini soddalashtirish, bojxona tartib-taomillarini takomillashtirish va chegara o'tkazish punktlarida zamonaviy infratuzilma yaratishga doir aniq takliflar ilgari surildi. Raqamli bojxona va multimodal transport tizimlarining joriy etilishi savdo oqimlari samaradorligini oshirishga xizmat qilishi ta'kidlandi.

Tovarlarning chegaradan o'tishini yengillashtirish, soliq-bojxona imtiyozlarini uyg'unlashtirish va biznes uchun barqaror sharoit yaratish

mintaqaning iqtisodiy jozibadorligini oshiruvchi muhim omillar sifatida belgilandi. Ushbu chora-tadbirlar savdo hajmlarining o'sishiga va transport-logistika xarajatlarining kamayishiga olib kelishi kutilmoqda.

Sammit natijalari Markaziy Osiyoda bojxona tizimini modernizatsiya qilish jarayonining jadallashganidan dalolat beradi. Savdo aloqalarining faollashuvi hamda integratsion mexanizmlarning takomillashuvi mintaqa davlatlari uchun strategik va iqtisodiy imkoniyatlarni kengaytiradi.

O'zbekiston va Qozog'iston o'rtasidagi savdo aylanmasining 15 foizga o'sib, 4 milliard dollarga yetgani hamkorlikning mustahkamlanayotganini ko'rsatadi. "Markaziy Osiyo" sanoat kooperatsiyasi markazining ochilishi va 1,3 milliard dollarlik qo'shma loyihalar davlatlar o'rtasidagi sanoat integratsiyasini chuqurlashtiradi.

O'zbekiston va Ozarbayjon o'rtasidagi savdo hajmining oshishi avtomobilsozlik, energetika va turizm kabi sohalarda qo'shma loyihalarining faollashishi bilan izohlanadi. Qirg'iziston va Tojikiston bilan hamkorlik energetika, qishloq xo'jaligi, transport va infratuzilma yo'nalishlarida kengaytirilib, Turkmaniston bilan strategik sheriklik ham chuqurlashmoqda.

So'nggi yillarda chegara infratuzilmasini modernizatsiya qilish, transport yo'llarini diversifikatsiya qilish va raqamli bojxona platformalarini joriy etish mintaqaning tashqi iqtisodiy salohiyatini sezilarli oshirdi. Biroq texnik reglamentlarni uyg'unlashtirish, logistika xarajatlarini kamaytirish va noqonuniy aylanmaga qarshi kurashish kabi vazifalar hali dolzarbligicha qolmoqda.

Toshkentdagi VII Maslahatlashuv uchrashuvining natijalari bojxona amaliyotlarini raqamlashtirish, savdo jarayonlarini shaffoflashtirish va erkin iqtisodiy zonalarda hamkorlikni kengaytirish orqali mintaqani jahon iqtisodiyotida muhim logistika markaziga aylantirishga xizmat qiladi. Bu jarayon Markaziy Osiyoda barqaror rivojlanishning yangi bosqichini boshlab berishi alohida e'tirof etiladi.

Prezident tomonidan bildirilgan “Markaziy Osiyoni tinchlik, farovonlik va taraqqiyot makoniga aylantirish uchun tarixiy sur'atni saqlash muhim” degan fikrlar mintaqa oldida turgan strategik mas’uliyat va imkoniyatlarni aks ettiradi. Bu yondashuv Markaziy Osiyo davlatlarini umumiy mintaqaviy manfaatlar sari birlashtiruvchi konseptual tamoyil sifatida namoyon bo‘ladi.

Toshkent shahrida bo‘lib o‘tgan Markaziy Osiyo davlatlari rahbarlarining VII Maslahatlashuv uchrashuvi mintaqada shakllanayotgan yangi siyosiy-iqtisodiy dinamikaning muhim bosqichi sifatida namoyon bo‘ldi. Sammit davomida iqtisodiy integratsiya, savdo-logistika tizimlarini optimallashtirish, bojxona amaliyotlarini raqamlashtirish va chegara infratuzilmasini modernizatsiya qilish bo‘yicha belgilangan ustuvor vazifalar mintaqaning global iqtisodiy tizimdagi o‘rnini yanada mustahkamlashga qaratilgan strategik yo‘nalishlar sifatida e’tirof etildi. Davlatlar o‘rtasidagi o‘zaro ishonch, yaxshi qo‘shnichilik tamoyillari, texnik va institutsional hamkorlikning kengayib borayotgani Markaziy Osiyoda barqaror rivojlanish modelining shakllanishiga xizmat qilmoqda.

O‘zbekistonning qo‘shni davlatlar bilan savdo-iqtisodiy hamkorlikda erishayotgan sezilarli natijalari, jumladan Qozog‘iston, Ozarbayjon, Qirg‘iziston, Tojikiston va Turkmaniston bilan qo‘shma loyihalar ko‘lami kengayib borayotgani mintaqaning sanoat kooperatsiyasi va savdo almashinuvining yangi bosqichga ko‘tarilayotganidan dalolat beradi. Biroq texnik reglamentlarni uyg‘unlashtirish, logistika xarajatlarini qisqartirish va noqonuniy tovar aylanmasiga qarshi kurashish kabi muammolar hali ham dolzarbligicha qolayotgan bo‘lib, ular bo‘yicha izchil choralar ko‘rish mintaq integratsiyasining muvaffaqiyati uchun zarur omillardandir.

Umuman olganda, VII Maslahatlashuv uchrashuvining natijalari Markaziy Osiyoni jahon iqtisodiy makonida strategik ahamiyatga ega bo‘lgan logistik va savdo markaziga aylantirishga xizmat qiluvchi tizimli islohotlar uchun mustahkam asos yaratdi. Prezidentimiz ta’kidlaganidek, mintaqada

davom etayotgan tinchlik, farovonlik va taraqqiyot jarayonlarini izchil saqlab qolish bugungi kunning muhim talablaridan biri bo'lib, ushbu yondashuv Markaziy Osiyo davlatlarining umumiy manfaatlar sari yanada jipslashuviga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rasmiy sayti "Markaziy Osiyo davlatlari rahbarlarining Maslahatlashuv uchrashuvi"ga oid ma'lumotlar <https://president.uz>
2. O'zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi Mintaqaviy hamkorlik, tashqi siyosat va sammitlar bo'yicha rasmiy materiallar <https://mfa.uz>
3. O'zbekiston Respublikasi Bojxona qo'mitasi Bojxona tizimidagi islohotlar, raqamlashtirish va savdo-logistika bo'yicha ma'lumotlar <https://customs.uz>
4. "Yangi O'zbekiston" gazetasi rasmiy sayti "Markaziy Osiyo yangi davr ostonasida" maqolasi va boshqa tahliliy materiallar <https://yangiuzbekiston.uz>